

הכנסת השמונה-עשרה

מסעוד גנאים

מירי רגב

סעיד נפאע

אברהים צרצור

טלב אלסאנע

חנא סוייד

הצעת חוק של חברי הכנסת

2534/18/פ

הצעת חוק אחריות אתר אינטרנט לתגובות הגולשים, התש"ע-2010

מטרה 1. מטרת חוק זה היא להבטיח כי תוכן התגובות המתפרסמות באתרי האינטרנט יהיה כפוף לאיסורים הקיימים בחוק לעניין פרסום מידע ברבים ולהבטיח הגנה על פרטיותם וכבודם של מי שעניינם מתפרסם ברבים, ברוח העקרונות הדמוקרטיים.

הגדרות 2. בחוק זה –

"אחראי על אתר אינטרנט" – הגורם המתפעל את אתר האינטרנט;

"אתר אינטרנט" – אתר המקיים את כל אלה:

(1) האתר מאפשר כתיבת תגובות לתכנים המתפרסמים בו;

(2) תוכן האתר מתעדכן באופן קבוע לפחות אחת ליום;

"הסתה לגזענות או לאלימות" – כמשמעותם בפרק ח', סימן א' 1 לחוק העונשין, התשל"ז-1977,¹ (להלן – חוק העונשין);

"לשון הרע" – כמשמעותה בחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965² (להלן – חוק איסור לשון הרע);

"עורך אתר אינטרנט" – לרבות העורך בפועל;

"פגיעה בפרטיות" – כמשמעותה בחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981,³ (להלן – חוק הגנת הפרטיות);

"תגובה" – התייחסות כתובה של גולש באתר אינטרנט לתוכן שפורסם באתר;

¹ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

² ס"ח התשכ"ה, עמ' 240.

³ ס"ח התשמ"א, עמ' 128.

"השר" – שר התקשורת.

3. איסור פרסום תגובה פוגענית (א) אחראי על אתר אינטרנט לא יפרסם תגובה שתוכנה מסית לגזענות או לאלימות.
- (ב) אחראי על אתר אינטרנט לא יפרסם תגובה שתוכנה פוגע בפרטיותו של מי שעניינו נידון בפרסומי האתר.
- (ג) אחראי על אתר אינטרנט לא יפרסם תגובה שתוכנה מכיל לשון הרע.
- (ד) השר יקבע את נהלי העבודה ודרישות הבדיקה והבקרה באתרי אינטרנט על פרסום של תגובות.
4. הגנות באישום פלילי או בתביעה אזרחית יעמדו לאחראי על אתר אינטרנט ההגנות הבאות:
- (1) לעניין סעיף 3(ב), ההגנות שנקבעו בסעיף 18 וכן נטל ההוכחה שנקבע בסעיף 20(א) לחוק הגנת הפרטיות.
- (2) לעניין סעיף 3(ג), ההגנות שנקבעו בסעיפים 14 ו-15 וכן נטל ההוכחה שנקבע בסעיף 16(א) לחוק איסור לשון הרע.
- (3) ההוכחה שהאחראי נקט את האמצעים שנקבעו בתקנות לפי סעיף 3(ד) כדי למנוע פרסום פוגעני.
5. אחריות פלילית (א) אחראי על אתר אינטרנט העובר על הוראות חוק זה, דינו – הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין.
- (ב) גולש באתר, אשר בכתיבת התגובה ושליחתה לפרסום, עובר על האיסור הקבוע בסעיף 3(א) לחוק זה, דינו – הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין.
- (ג) הוגשה תלונה לפי חוק זה נגד האחראי על אתר אינטרנט לעניין האיסור בסעיף 3(א), ינקוט האחראי על אתר האינטרנט אמצעים סבירים כדי להעביר לגוף המנהל את החקירה נתונים שיכולים לסייע באיתור זהותו של כותב התגובה כדי להעמידו לדין לפי סעיף קטן (ב).
6. עוולה אזרחית (א) הפרת האיסורים הקבועים בסעיף 3(ב) ו-(ג) על ידי האחראי על אתר אינטרנט תהא עוולה אזרחית ויחולו עליה הוראות פקודת הנזיקין [נוסח חדש]⁴.
- (ב) הפרת האיסור הקבוע בסעיף 3(א) תהא עילת תביעה לפי חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006.⁵

⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 10, עמ' 266.
⁵ ס"ח התשס"ו, עמ' 264.

- פרסום כללי שימוש 7. אתר אינטרנט יפעיל מנגנון אוטומטי ליידוע מגיב לפני שליחת התגובה לאתר ואזהרה מהם האיסורים הקבועים בחוק זה בשפה בהירה ופשוטה.
- סמכות השר 8. השר רשאי, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, לקבוע את הכללים ליישומם ואכיפתו של חוק זה.
- תחולה 9. תחילתו של חוק זה שמונה חודשים מיום פרסומו.

דבר הסבר

אתרי האינטרנט הפכו בעשור האחרון לאחד מאמצעי התקשורת וממאגרי המידע הפופולאריים ביותר בעולם. בשונה משאר אמצעי התקשורת, הגולשים ברשת האינטרנט יכולים להביע דעה 'און-ליין' בכל נושא ובכל עת. באתרים רבים, עומדת בפני הגולשים האפשרות להוסיף תגובות מהירות לקטעים המתפרסמים באתר, הנקראות גם "טוקבקים". באתרים הפופולאריים יותר, מספר התגובות ביום יכול להגיע לאלפים, ורמת החשיפה של הציבור אליהן היא גבוהה במיוחד.

למעשה ישנם שני אחראים על תוכן התגובה: מחד, הגולש עצמו המגיב על שקרא ומפרסם את דעתו באתר, ומאידך, מנהלי האתר לרבות העורכים בפועל, להם יש סמכות לפסול תגובות ולא להעלות לאתר.

מעצם מהותה, רשת האינטרנט היא סביבה פרוצה, וקשה מאוד להחיל על כלל המשתמשים בה את כללי האתיקה ואת נורמות ההתנהגות המקובלות. המצב המשפטי בתחום מקשה עוד יותר על אכיפת שימוש נאות ברשת. החוק לא מחייב את מנהלי האתר או את עורכיו לחשוף את זהות המגיב במקרים בהם גולשים מפרסמים תגובות גזעניות, משפילות, שקריות או אלימות. בנוסף לכך, החוק לא מסדיר מה אסור או מותר לכלול בתוכן התגובות, וכך נוצר "עולם תגובות אינטרנטי" ללא ביקורת או אכיפה של הסדרים הקבועים כיום בחוק כמו איסור לשון הרע או איסור פגיעה בפרטיות.

הצעה זו מבקשת להסדיר את הבעיה הזו מבלי לגרוע מזכויותיו הבסיסיות של הגולשים, תוך למעשה איזון זכויות הצדדים: זכותו של הגולש לחופש ביטוי וזכותו לאנונימיות לא תיפגע אלא אם הוא מבקש להעלות תגובה פוגענית הכוללת הסתה לגזענות או לאלימות, פגיעה בפרטיות או הוצאת לשון הרע. ההצעה מחייבת את מפעילי האתר ליטול אחריות משפטית על תכני תגובות הגולשים בדומה לאחריות שיש למערכת עיתון על פרסומיהם של עיתונאים. בנוסף, ההצעה מבקשת להתמודד גם מול האחראי השני לתוכן התגובה – הגולש המגיב עצמו. לפיכך, מוצע להתיר למנהלי האתר לחשוף את זהותו של מגיב שעבר על החוק ופרסם תגובה פוגענית. הצעת החוק מציעה לחייב את מנהלי האתרים לפרסם אזהרה טרם שליחת התגובה ע"י הגולשים, בה יפורטו האיסורים הקבועים בחוק בשפה בהירה ופשוטה. כך גולשים רבים עשויים להימנע מראש מפרסום תגובות פוגעניות, בשל החשש שיוגש נגדם, ולא רק נגד מנהלי האתר, כתב אישום.

הצעת חוק דומה בעיקרה הונחה על שולחן הכנסת השבע-עשרה על ידי חבר הכנסת יואל חסון (3171/17/פ).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ח' באב התש"ע – 19.7.10